

- คู่มือคำอธิบาย -

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ:
การจัดทำชุดโครงการและคำของบประมาณ
เพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

สารบัญ

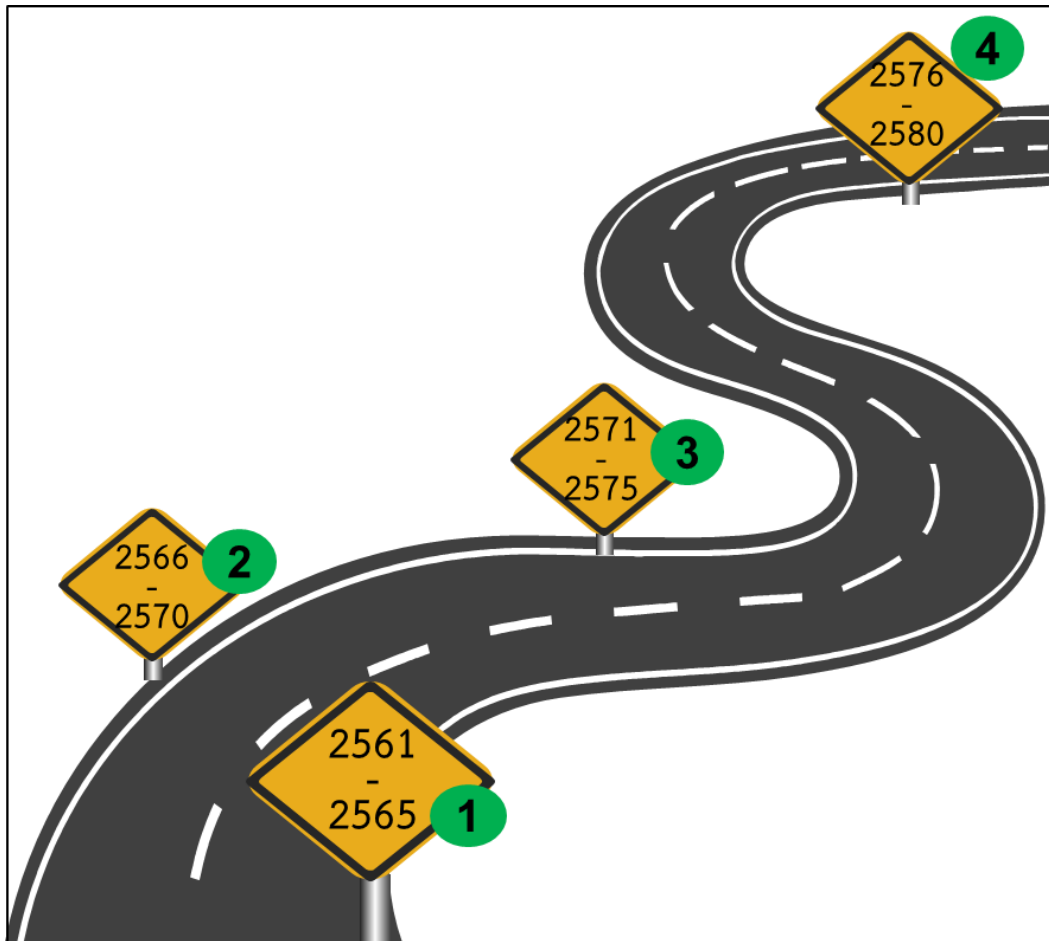
	หน้า
1. ยุทธศาสตร์ชาติคืออะไร และมีความสำคัญอย่างไร?	3
2. แผนแม่บทคืออะไร และใช้ประโยชน์อย่างไร?	7
3. ความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนปฏิบัติการ	13
4. การจัดทำแผนปฏิบัติการราชการและโครงการเพื่อตอบโจทย์การบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทสามารถทำได้อย่างไร?	15
5. กรณีตัวอย่างแผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป	20
ภาคผนวก: หน่วยงานเจ้าภาพของแผนแม่บท ตามมติ ครม. วันที่ 3 ธ.ค. 62	34

1. ยุทธศาสตร์ชาติคืออะไร และมีความสำคัญอย่างไร?

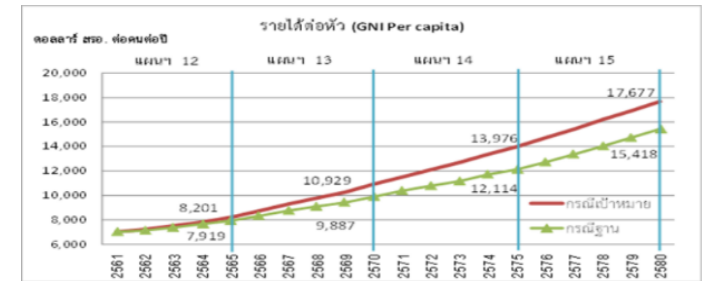
ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นเสมือนแผนที่นำทาง (roadmap) เพื่อเดินไปสู่เป้าหมายอันเป็นชัยชนะที่ยิ่งใหญ่ของประเทศไทย นั่นคือ การหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางของการเป็นประเทศกำลังพัฒนา ให้เป็นประเทศรายได้สูงที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในการนี้ ปัจจัยสำคัญที่ช่วยผลักดันให้เราบรรลุความสำเร็จดังกล่าวประกอบไปด้วย 6 ด้าน ได้แก่

การขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวเป็นเสมือนภารกิจการเดินทางไกล (long journey) ที่ต้องใช้ระยะเวลาอย่างน้อย 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปในทิศทางเดียวกันและไม่หลงทาง จึงได้มีการกำหนดสิ่งที่จะต้องบรรลุไว้เป็นระยะ รวม 4 ช่วง ช่วงละ 5 ปี กล่าวคือ ช่วงระยะแรก (พ.ศ 2561 - 2565) ช่วงระยะที่สอง (พ.ศ 2566 - 2570) ช่วงระยะที่สาม (พ.ศ 2571 - 2575) และช่วงระยะสุดท้าย (พ.ศ 2576 - พ.ศ. 2580) อันเปรียบเสมือนหลักกิโลเมตรของถนน (milestone) เพื่อบอกให้เห็นถึงความก้าวหน้าใกล้-ไกลของการเดินทางไปสู่เป้าหมายปลายทาง

เป้าหมาย 20 ปี ตามยุทธศาสตร์ชาติ

ตัวอย่างเป้าหมายหรือหมุดหลักกิโลเมตรที่เราจะต้องเดินทางไปให้ถึงในแต่ละช่วง 5 ปี

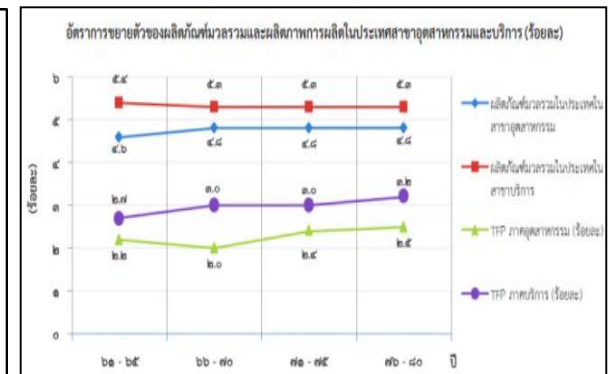
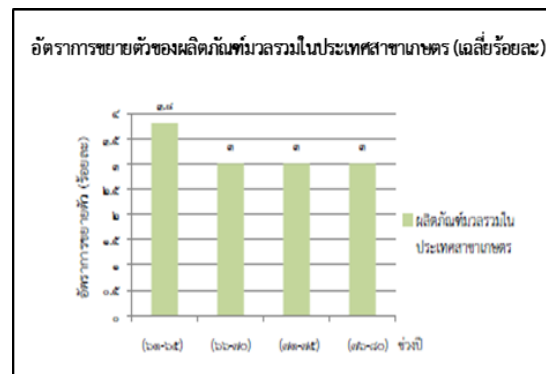
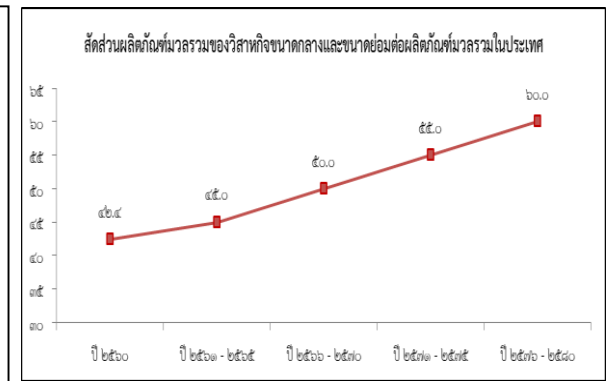
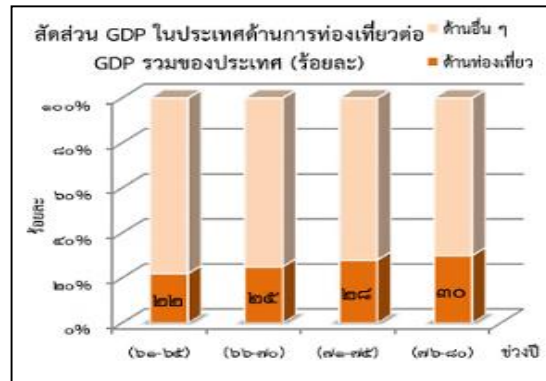

สำหรับเป้าหมายในภาพรวมหรือมหดหลักกิโลเมตรที่เราจะต้องเดินทางไปให้ถึงในช่วงระยะแรก (ภายในปี พ.ศ. 2565) คือ

- (1) รายได้เฉลี่ยตัวหัวต่อคนต่อปีเท่ากับ 8,201 ดอลลาร์ สรอ. โดยประมาณ*
- (2) ความแตกต่างระหว่างประชากรร้อยละ 10 ที่รวยที่สุดต่อประชากรร้อยละ 10 ที่จนที่สุดไม่เกิน 20 เท่า (ปี 2558 อยู่ที่ 22 เท่า)
- (3) สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ไม่เกิน 0.41** (ปี 2558 อยู่ที่ 0.44 และปี 2560 อยู่ที่ 0.45)

เป้าหมายในส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) รายสาขา (ภายในปี พ.ศ. 2562) เช่น

- (1) GDP ภาคการท่องเที่ยวต่อ GDP รวมของประเทศต้องเติบโตเพิ่มขึ้นเป็น 22% (จากเดิมประมาณ 18% ในปี 2561)
- (2) GDP ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ต่อ GDP รวมของประเทศ ต้องขยายตัวเป็น 45% (จากเดิมประมาณ 43% ในปี 2561)
- (3) GDP ภาคเกษตรต่อ GDP รวมของประเทศ ต้องเพิ่มขึ้นเป็น 3.8% (จากเดิมประมาณ 3.72% ในปี 2561)
- (4) GDP ภาคอุตสาหกรรมต่อ GDP รวมของประเทศ ต้องขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็น 4.6% (จากเดิมประมาณ 2.2% ในปี 2561)

*จากการประมาณการของ สศข. คาดว่าระดับรายได้ต่อหัวของการเป็นประเทศรายได้สูงจะได้รับการกำหนดที่ไม่น้อยกว่า 16,000 ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปี โดยเป็นการประมาณการจากระดับรายได้ ณ ปี 2561 ของธนาคารโลกที่กำหนดให้ประเทศรายได้สูงต้องมีรายได้ต่อคนไม่น้อยกว่า 12,055 ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปี

**ตัวเลขตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2561-2565

2. แผนแม่บทคืออะไร และใช้ประโยชน์อย่างไร?

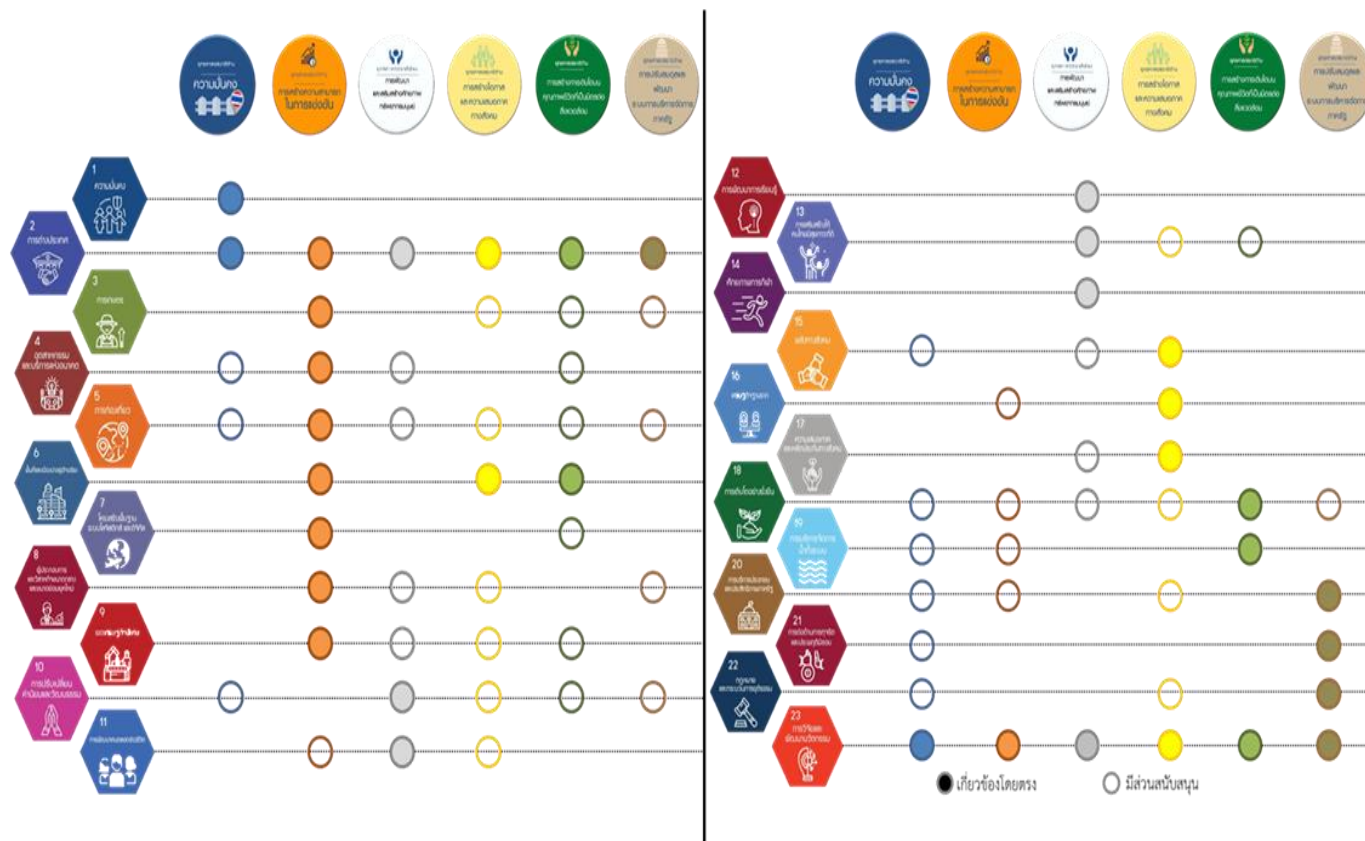
เพื่อให้เกิดความชัดเจนและการเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน จึงได้มีการสรุปประเด็นสาระสำคัญออกมาจัดทำรายละเอียดเป็นแผนแม่บทหลักรวม 23 เล่ม ดังนี้

1 ความมั่นคง 1.1 การรักษาความสงบภายในประเทศ 1.2 การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและความมั่นคง 1.3 การพัฒนาทรัพยากรของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคาม 1.4 การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ 1.5 การพัฒนากรอบบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม	2 การต่างประเทศ 2.1 ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ 2.2 ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและความร่วมมือ 2.3 การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล 2.4 การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก 2.5 การต่างประเทศภูมิภาคและบูรณาการ	3 การเกษตร 3.1 เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น 3.2 เกษตรปลอดภัย 3.3 เกษตรชีวภาพ 3.4 เกษตรแปรรูป 3.5 เกษตรอัจฉริยะ 3.6 ระบบนิเวศการเกษตร	4 อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต 4.1 อุตสาหกรรมชีวภาพ 4.2 อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร 4.3 อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ 4.4 อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม 4.5 อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ 4.6 ระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	5 การท่องเที่ยว 5.1 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม 5.2 การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ 5.3 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย 5.4 การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ 5.5 การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค 5.6 การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว	6 พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ 6.1 การพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ 6.2 การพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมิภาควิชาการ
7 โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล 7.1 โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ 7.2 โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน 7.3 โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล	8 ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 8.1 การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ 8.2 การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน 8.3 การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด 8.4 การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ ผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	9 เขตเศรษฐกิจพิเศษ 9.1 การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก 9.2 การพัฒนาเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ 9.3 การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน	10 การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม 10.1 การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสำนึกและการเป็นพลเมืองที่ดี 10.2 การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ภาคธุรกิจ 10.3 การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของชนในสังคม	11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต 11.1 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ 11.2 การพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน 11.3 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์วัยผู้ใหญ่ 11.4 การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน 11.5 การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ	12 การพัฒนาการเรียนรู้ 12.1 การปฏิรูปการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 12.2 การตระหนักถึงทุกปัญหาของมนุษย์ที่หลากหลาย
13 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี 13.1 การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ 13.2 การใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี 13.3 การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี 13.4 การกระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ 13.5 การพัฒนาและสร้างระบบรับมือและปรับตัวต่ออุปสรรคภัยและโรคอุบัติขึ้นที่คุกคามเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	14 ศักยภาพการกีฬา 14.1 การส่งเสริมการออกกำลังกายและกีฬาระดับพื้นฐาน ให้กลายเป็นวิถีชีวิต และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ 14.2 การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาระดับอาชีพ 14.3 การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ	15 พลังทางสังคม 15.1 การเสริมสร้างทุนทางสังคม 15.2 การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก	16 เศรษฐกิจฐานราก 16.1 การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ 16.2 การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก	17 ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม 17.1 การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ 17.2 มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม	18 การเติบโตอย่างยั่งยืน 18.1 การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว 18.2 การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคเกษตร 18.3 การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อภาคอุตสาหกรรม 18.4 การจัดจรรยาบรรณที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมในภาคเกษตรทั้งระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล 18.5 การยกระดับกระบวนการดำเนินงานตามแผนพัฒนา
19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ 19.1 การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ 19.2 การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำ อย่างประหยัด รู้คุณค่า และคุ้มค่า 19.3 การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ	20 การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ 20.1 การพัฒนาบริการประชาชน 20.2 การบริหารจัดการการเงินการคลัง 20.3 การปรับสมดุลภาครัฐ 20.4 การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ 20.5 การสร้างและพัฒนาคุณลักษณะภาครัฐ	21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ 21.1 การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ 21.2 การปราบปรามการทุจริต	22 กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม 22.1 การพัฒนากฎหมาย 22.2 การพัฒนาระบบการยุติธรรม	23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม 23.1 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านเศรษฐกิจ 23.2 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสังคม 23.3 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อม 23.4 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านองค์ความรู้พื้นฐาน 23.5 ด้านปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	

6 ยุทธศาสตร์ชาติ

23 แผนแม่บท	37 เป้าหมายแผนแม่บท	39 ตัวชี้วัดแผนแม่บท
85 แผนแม่บทย่อย	140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	163 ตัวชี้วัดแผนแม่บทย่อย

แผนแม่บท 23 ประเด็น

1. ความมั่นคง
2. การต่างประเทศ
3. การเกษตร
4. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
5. การท่องเที่ยว
6. พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ
7. โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล
8. ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่
9. เขตเศรษฐกิจพิเศษ
10. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
11. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
12. การพัฒนาการเรียนรู้
13. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี
14. ศักยภาพการกีฬา
15. พลังทางสังคม
16. เศรษฐกิจฐานราก
17. ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม
18. การเติบโตอย่างยั่งยืน
19. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ
20. การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ
21. การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
22. กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
23. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

แผนแม่บทในแต่ละเล่มนั้นจะมีการนำเสนอข้อมูลฐาน (baseline data) การวิเคราะห์สถานการณ์ที่เผชิญอยู่ในปัจจุบัน แนวทางการพัฒนาและความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติในแต่ละด้าน รวมทั้งเป้าหมายในภาพรวม (ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย) ที่ต้องการบรรลุ โดยแยกออกตามช่วงระยะเวลาต่าง ๆ

ตัวอย่างเช่น **แผนแม่บทการท่องเที่ยว** ซึ่งรองรับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถทางการแข่งขัน ได้มีการวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มทางการท่องเที่ยวของประเทศ รวมทั้งจัดวางตำแหน่งให้ “การท่องเที่ยว” เป็นเครื่องมืออันสำคัญในการสร้างรายได้ควบคู่ไปกับการลดความเหลื่อมล้ำของประเทศ จึงได้มีการกำหนดเป้าหมายของแผนแม่บทการท่องเที่ยวในภาพรวมไว้ 3 ประการ ดังนี้:

1. **ต้องการเพิ่มสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านการท่องเที่ยว** จากประมาณ 18% ในปัจจุบันขึ้นเป็นประมาณ 22% ของ GDP ทั้งหมด ในช่วงระยะแรก (พ.ศ 2561 - 2565); 25% ของ GDP ทั้งหมด ในช่วงระยะที่สอง (พ.ศ 2566 - 2570); 28% ของ GDP ทั้งหมด ในช่วงระยะที่สาม (พ.ศ 2571 - 2575) และ 30% ของ GDP ทั้งหมด ในช่วงระยะสุดท้าย (พ.ศ 2576 - 2580)
2. **ต้องการปรับสัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองหลัก – เมืองรอง** จาก 90:20 ในปัจจุบันให้เป็น 80:20 ในช่วงระยะแรก (พ.ศ 2561 - 2565); 75:25 ในช่วงระยะที่สอง (พ.ศ 2566 - 2570); 70:30 ในช่วงระยะที่สาม (พ.ศ 2571 - 2575) และ 60:40 ในช่วงระยะสุดท้าย (พ.ศ 2576 - 2580)
3. **อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านท่องเที่ยวของประเทศดีขึ้น** จากอันดับที่ 31 ในปัจจุบัน เป็น 1 ใน 30 ในช่วงระยะแรก (พ.ศ 2561 - 2565); 1 ใน 28 ในช่วงระยะที่สอง (พ.ศ 2566 - 2570); 1 ใน 26 ในช่วงระยะที่สาม (พ.ศ 2571 - 2575) และ 1 ใน 24 ในช่วงระยะสุดท้าย (พ.ศ 2576 - 2580)

ตัวอย่าง : แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (5) การท่องเที่ยว

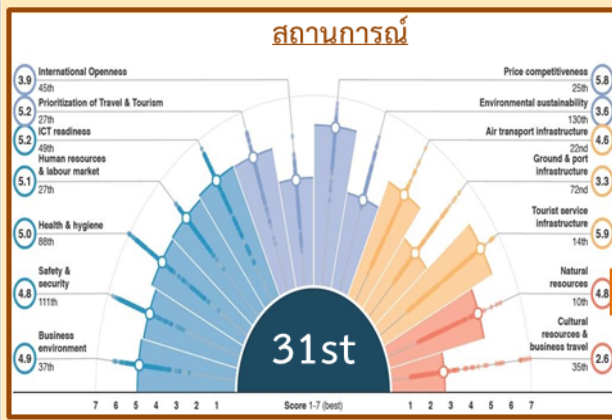
ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถทางการแข่งขัน

เป้าหมาย

1. ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
2. ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

แผนแม่บทฯ ประเด็น (5) การท่องเที่ยว

1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

2. รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น

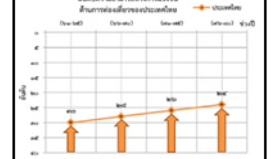
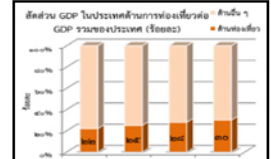
3. ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น

เป้าหมาย

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น			
(ปี 61 - 65)	(ปี 66 - 70)	(ปี 71 - 75)	(ปี 76 - 80)
เพิ่มขึ้นร้อยละ 22	เพิ่มขึ้นร้อยละ 25	เพิ่มขึ้นร้อยละ 28	เพิ่มขึ้นร้อยละ 30

อัตราส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวต่อเมืองหลักและเมืองรอง (สัดส่วน)			
(ปี 61 - 65)	(ปี 66 - 70)	(ปี 71 - 75)	(ปี 76 - 80)
80:20	75:25	70:30	60:40

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดย TTCI			
(ปี 61 - 65)	(ปี 66 - 70)	(ปี 71 - 75)	(ปี 76 - 80)
1 ใน 30	1 ใน 28	1 ใน 26	1 ใน 24

แผนย่อยของแผนแม่บทฯ ประเด็น (5) การท่องเที่ยว

- 5.1 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม
- 5.2 การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ
- 5.3 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

- 5.4 การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ
- 5.5 การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค
- 5.6 การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

ในแผนแม่บทหลักแต่ละเล่มนั้นยังประกอบไปด้วยประเด็นย่อย ๆ ที่มีความสำคัญอีกประมาณ 4 – 5 ประเด็น ซึ่งได้มีการจัดทำเป็นแผนแม่บทย่อยเป็นการเฉพาะของแต่ละประเด็นย่อย ๆ ดังกล่าว ตัวอย่างเช่น แผนแม่บทการท่องเที่ยว ประกอบด้วยแผนแม่บทย่อย 6 ฉบับ ซึ่งครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับ (1) การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (2) การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (3) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย และ (4) การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ (5) การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค และ (6) การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

ในแต่ละแผนแม่บทย่อยก็จะมีภาระบ่งเป้าหมายที่ต้องการบรรลุในแต่ละช่วงระยะเวลาและแนวทางการพัฒนาไว้อย่างชัดเจน เช่น แผนแม่บทย่อยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ได้กำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุไว้ 3 ประการ:

1. ต้องการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมให้ขยายตัวร้อยละ 10 ต่อปีในช่วงระยะแรก (พ.ศ.2561 - 2565), ร้อยละ 12 ต่อปีในช่วงระยะที่สอง (พ.ศ 2565 - 2570), ร้อยละ 15 ต่อปีในช่วงระยะที่สาม (พ.ศ 2571 - 2575) และร้อยละ 20 ต่อปีในช่วงระยะสุดท้าย (พ.ศ 2576 - 2580) ตามลำดับ
2. ต้องการเพิ่มจำนวนเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมให้เกิดขึ้น 5 แห่ง ในช่วงระยะแรก (พ.ศ.2561 - 2565), 15 แห่ง ในช่วงระยะที่สอง (พ.ศ 2565 - 2570), 25 แห่ง ในช่วงระยะที่สาม (พ.ศ 2571 - 2575) และ 35 แห่ง ในช่วงระยะสุดท้าย (พ.ศ 2576 - 2580) ตามลำดับ
3. ต้องการเพิ่มอัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาให้ขยายตัวร้อยละ 5 ในช่วงระยะแรก (พ.ศ.2561 - 2565), ร้อยละ 7 ในช่วงระยะที่สอง (พ.ศ 2565 - 2570), ร้อยละ 10 ในช่วงระยะที่สาม (พ.ศ 2571 - 2575) และ ร้อยละ 12 ในช่วงระยะสุดท้าย (พ.ศ 2576 - 2580) ตามลำดับ

หากสามารถบรรลุเป้าหมายในแผนแม่บทย่อยทั้งหมดที่กำหนดไว้ก็จะส่งผลทำให้เป้าหมายในแผนแม่บทการท่องเที่ยวบรรลุผล และส่งผลต่อเนื่องทำให้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันบรรลุผล อันเป็นปัจจัยประการสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยทำให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางหรือประเทศกำลังพัฒนาในท้ายที่สุด

ตัวอย่าง : แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (5) ประเด็น การท่องเที่ยว

แผนแม่บทย่อย

5.1 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม สร้างสรรค์คุณค่าสินค้าและบริการการท่องเที่ยว มุ่งเน้นการใช้องค์ความรู้และนวัตกรรม ผสานกับจุดแข็งในด้านความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต

แนวทางการพัฒนา

5.1.1 สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ...

5.1.2 พัฒนาศักยภาพแหล่งมรดกให้เอื้อต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ...

5.1.3 เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการและบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ...

.....

5.2 การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ส่งเสริมให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ครอบคลุมการจัดประชุมและนิทรรศการ การจัดงานแสดงสินค้า การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นรางวัล การจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา รวมถึงการพักผ่อนระหว่างหรือหลังการประกอบธุรกิจหรือการทำกิจกรรมต่างๆ

แนวทางการพัฒนา

5.2.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของเมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ...

5.2.2 สนับสนุนมาตรการเพื่อสร้างแรงจูงใจและอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรม การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ...

5.2.3 ส่งเสริมการตลาดและสนับสนุนการเป็นเจ้าภาพจัดงานในระดับนานาชาติ ...

X. การท่องเที่ยว....

แนวทางการพัฒนา

1.1

1.2 ...

1.3 ...

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมขยายตัวเพิ่มขึ้น

อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (เฉลี่ยร้อยละ)			
(ปี 61 – 65) ขยายตัวร้อยละ 10	(ปี 66 - 70) ขยายตัวร้อยละ 12	(ปี 71 – 75) ขยายตัวร้อยละ 15	(ปี 76 – 80) ขยายตัวร้อยละ 20

เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

จำนวนเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (เมือง)			
(ปี 61 – 65) 5 เมือง	(ปี 66 - 70) 15 เมือง	(ปี 71 – 75) 25 เมือง	(ปี 76 – 80) 30 เมือง

สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น

อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา			
(ปี 61 – 65) ขยายตัวร้อยละ 5	(ปี 66 - 70) ขยายตัวร้อยละ 7	(ปี 71 – 75) ขยายตัวร้อยละ 10	(ปี 76 – 80) ขยายตัวร้อยละ 12

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ เพิ่มขึ้น

อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (เฉลี่ยร้อยละ)			
(ปี 61 – 65) ขยายตัวร้อยละ 5	(ปี 66 - 70) ขยายตัวร้อยละ 5	(ปี 71 – 75) ขยายตัวร้อยละ 5	(ปี 76 – 80) ขยายตัวร้อยละ 5

อันดับของไทยในการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติ

อันดับของไทยในการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติ ตามดัชนี ICCA			
(ปี 61 – 65) 1 ใน 23	(ปี 66 - 70) 1 ใน 20	(ปี 71 – 75) 1 ใน 18	(ปี 76 – 80) 1 ใน 15

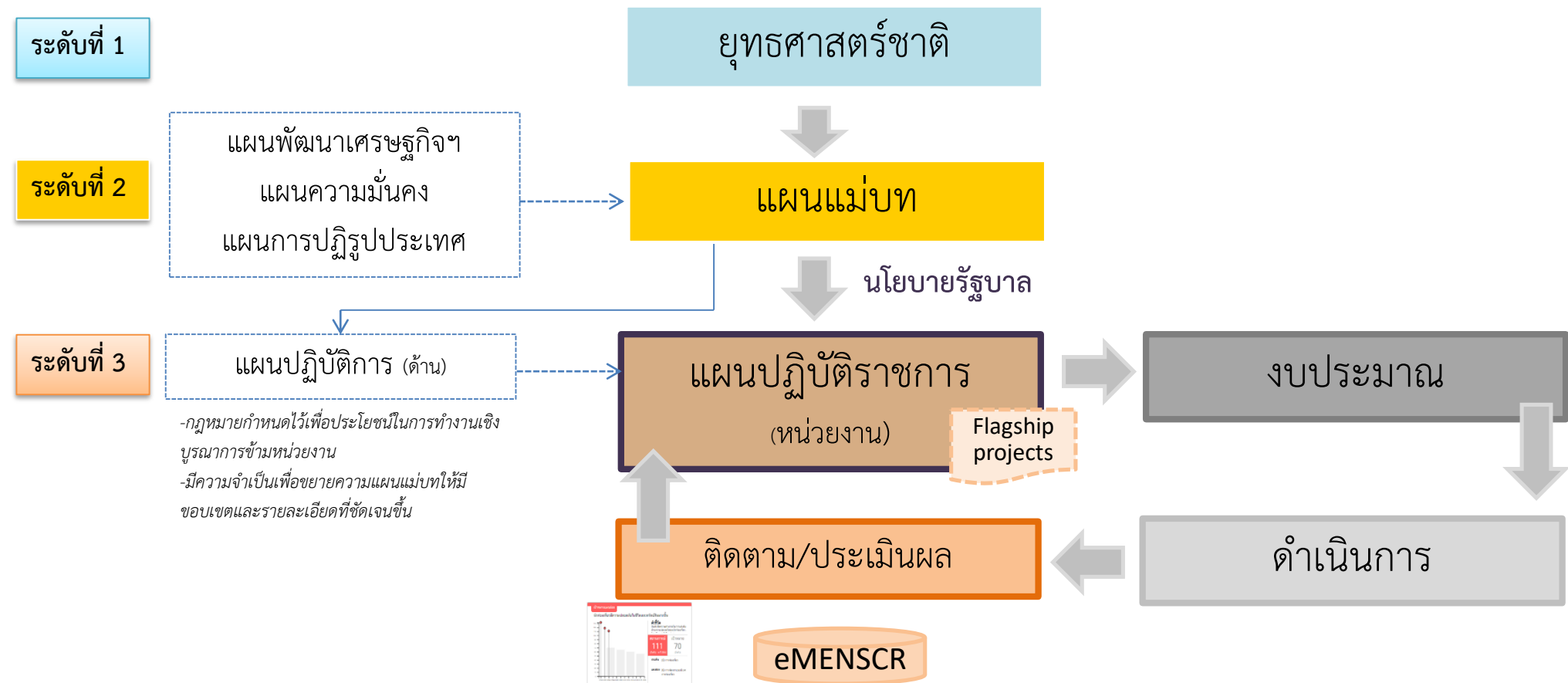
เป้าหมายของแผนย่อย...

ตัวชี้วัด...			
(ปี 61 – 65) ค่าเป้าหมาย...	(ปี 66 - 70) ค่าเป้าหมาย...	(ปี 71 – 75) ค่าเป้าหมาย...	(ปี 76 – 80) ค่าเป้าหมาย...

3. ความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนปฏิบัติราชการ

ยุทธศาสตร์ชาติ ถือว่าเป็นแผนที่กำหนดทิศทางในระดับสูงสุดของประเทศหรือถือว่าเป็นแผนระดับที่ 1 ส่วนแผนแม่บทนั้นถือว่าเป็นแผนระดับที่ 2 เพราะจะครอบคลุมแผนปฏิบัติราชการ (หรือแผนปฏิบัติงาน) และโครงการสำคัญๆ (flagship project) ทั้งหมดของทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐทุกประเภท ซึ่งถือว่าเป็นแผนระดับที่ 3 และจะใช้สำหรับเป็นคำของบประมาณประจำปีต่อไป

ความเชื่อมโยงของแผนทั้ง 3 ระดับ ไปสู่การปฏิบัติ

ในขณะที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนความมั่นคง และแผนการปฏิรูปประเทศ จะมีลักษณะเป็นแผนชี้แนะ (indicative plan) อันจะเป็นปัจจัยนำเข้าเพื่อใช้ในการจัดลำดับความสำคัญและ/หรือปรับเป้าหมายของแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละช่วงระยะเวลา

นอกจากนี้ นโยบายของรัฐบาลหรือคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภานั้นก็จะเป็นการวางกรอบแนวทางและการเน้นให้ความสำคัญเร่งด่วนกับปัญหาหรือประเด็นบางเรื่องเป็นพิเศษ แต่ทั้งนี้ก็ต้องมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นไปตามเงื่อนไขของบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

ในบางกรณีที่มีการจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะด้านหรือคณะกรรมการรายสาขาขึ้นตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อกำกับดูแลและผลักดันนโยบายบางเรื่อง เช่น คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ คณะกรรมการพัฒนาระบบการบริหารจัดการขนส่งสินค้าและบริการของประเทศ (กบส.) โดยอาจให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านหรือรายสาขาต่าง ๆ (sectorial plan) ขึ้น เช่น แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ ของประเทศไทย ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) เพื่อประโยชน์ในการประสานเชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ เข้าด้วยกัน แต่ก็ต้องให้มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์และแผนแม่บทเช่นกัน ทั้งนี้ บรรดาโครงการต่างๆ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านหรือรายสาขาดังกล่าวนี้อาจนำมาปรับใช้เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทและยุทธศาสตร์ชาติได้เช่นกัน

(โปรดดูตัวอย่างในหัวข้อถัดไปในเรื่องเกษตรแปรรูปและแผนปฏิบัติการอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป)

4. การจัดทำแผนปฏิบัติการและโครงการเพื่อตอบโจทย์การบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทจะสามารถทำได้อย่างไร?

ตามมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในคราวการประชุมครั้งที่ 2/2562 เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2562 และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562 ได้มีการพิจารณาอบหมายส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐให้เป็นเจ้าภาพหลักของเป้าหมายต่าง ๆ ตามแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย ตัวอย่างเช่น กระทรวงเกษตร เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็น (3) การเกษตร และ กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อนแผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป (โปรดดูรายละเอียดในภาคผนวก)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว หน่วยงานเจ้าภาพหลัก ดังกล่าวจึงต้องมีภาระรับผิดชอบ (accountable) ต่อการขับเคลื่อนให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทหรือแผนแม่บทย่อย ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สิ้นสุดแล้วแต่กรณี

ในการขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนแม่บทหรือแผนแม่บทย่อยควรดำเนินการดังนี้

1. หน่วยงานเจ้าภาพจะต้องวิเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่เพื่อสรุปว่าผลการดำเนินงานที่ผ่านมาแล้วยังต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้มาก-น้อยเพียงไร โดยเฉพาะเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระยะช่วงแรก (พ.ศ. 2561-พ.ศ.2565) ของแผนแม่บท

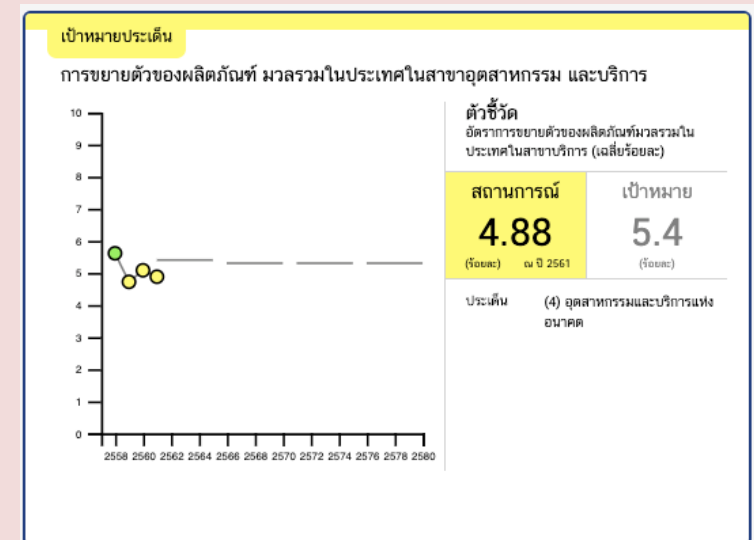
ตัวอย่างเช่น แผนแม่บทอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตได้กำหนดเป้าหมายไว้ว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาบริการขยายตัวร้อยละ 5.4 ในช่วงปี 2561-2565 (ค่าปีฐาน 2560 เท่ากับ 6.3 ล้านล้านบาท) (โดยเป็นตัวชี้วัดร่วมกับการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาอุตสาหกรรม)

อย่างไรก็ตามข้อมูลล่าสุดในปี 2561 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาบริการขยายตัวได้เพียงร้อยละ 4.88 ซึ่งหมายความว่ามีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 25)

แผนแม่บท (4) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

เป้าหมายประเด็น ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาอุตสาหกรรมและบริการเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมาย/ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาบริการ (ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5.4 ในปี 2561 - 2565)

2. เมื่อพบว่ายังต่ำกว่าหรือมีระยะห่างจากเป้าหมายที่กำหนดไว้ หน่วยงานเจ้าภาพควรวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (key success factors) ของประเด็นตามแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย ดังกล่าวตาม **ห่วงโซ่แห่งคุณค่า** (value chains) ตั้งแต่ต้นทาง-กลางทาง-ปลายทาง เพื่อดูว่ามีปัจจัยสำคัญประการใดหายไป (missing links) และพิจารณาว่ามีหน่วยงานใดบ้างที่มีความรับผิดชอบเกี่ยวข้อง ถัดจากนั้นก็ควรเชิญหน่วยงานต่าง ๆ ตามห่วงโซ่ที่เกี่ยวข้องมาประชุมเพื่อปรึกษาหารือและบูรณาการร่วมกันว่าจะแก้ไขปัญหหรือปิดช่องว่างสิ่งที่หายไป (missing links) ดังกล่าวได้อย่างไร?

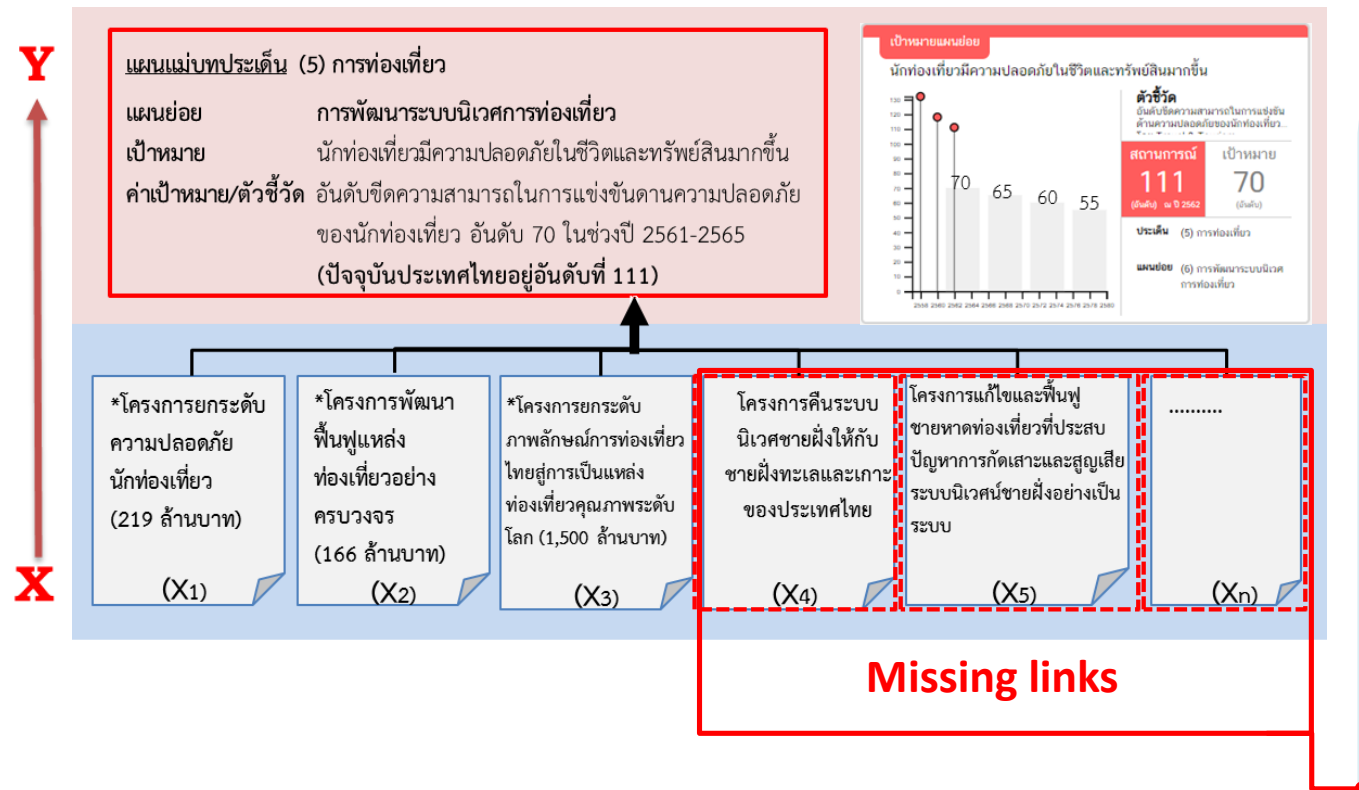
ทั้งนี้ มาตรการการแก้ไขปัญหหรือปิดช่องว่างนั้นจะนำไปสู่การระบุงิจกรรมหรือวางแผนโครงการอย่างเป็นระบบตามห่วงโซ่คุณค่าตั้งแต่ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ เพื่อตอบโจทย์การบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทหรือแผนแม่บทย่อยที่กำหนดไว้ช่วงระยะแรก (พ.ศ. 2561 - 2565) และเพื่อใช้เป็นคำของบประมาณสำหรับปีงบประมาณ 2564 และปีงบประมาณ 2565 ต่อไป

ข้อควรระวัง

การแก้ไขปัญหไม่จำเป็นต้องเป็นการริเริ่มโครงการใหม่ๆ แต่เพียงอย่างเดียว แต่อาจมีวิธีการอื่นๆ เช่น

- ✓ แสวงหาพันธมิตรภาคเอกชน
- ✓ ปลดล็อกกฎระเบียบอันเป็นอุปสรรค
- ✓ ฯลฯ

ตัวอย่างการวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่ขาดหาย (Missing Links)

1. พิจารณาระยะห่างจากเป้าหมายที่วางไว้ (ปัจจุบันอยู่อันดับที่ 111 – เป้าหมายภายในปี 2565 อยู่อันดับที่ 70)
2. พิจารณาตรวจสอบปัจจัยสำคัญที่ยังขาดหาย (Missing links) และส่งผลให้การดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ เช่น การพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งให้กับชายฝั่งทะเลและเกาะของประเทศไทย (X4) การแก้ไขและฟื้นฟูชายหาดท่องเที่ยวที่ประสบปัญหาการกัดเซาะและสูญเสียระบบนิเวศชายฝั่งอย่างเป็นระบบ (X5) และอื่นๆ (Xn)
3. จัดทำโครงการสำคัญเพื่อเติมเต็มปัจจัยสำคัญที่ขาดหายไปให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทที่กำหนดไว้

3. หน่วยงานเจ้าภาพ ร่วมกับสศช. สงป. และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ดำเนินการจัดทำชุด
โครงการและงบประมาณของแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย

แผนแม่บทการเกษตร (3)

เป้าหมาย: ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.8 (มูลค่าประมาณ 7.14 แสนล้านบาท ณ ปี 2565)

หน่วยงานเจ้าภาพ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป

(3.4)

เป้าหมาย: สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0

(มูลค่าประมาณ 7.04 แสนล้านบาท ณ ปี 2565)

หน่วยงานเจ้าภาพ: กระทรวงอุตสาหกรรม

โครงการ	งบประมาณปี (ล้านบาท)		หน่วยงานรับผิดชอบ
	ปี 2564	ปี 2565	
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

5. กรณีตัวอย่างแผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป

ขั้นตอนที่ 1 – ศึกษาทำความเข้าใจแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยที่รับผิดชอบ

ขั้นตอนที่ 2 – วิเคราะห์สถานการณ์ และตัวแสดงที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 3 – วางแผนโครงการเพื่อตอบโจทย์เป้าหมายของแผนแม่บท

ขั้นตอนที่ 1 – ศึกษาทำความเข้าใจแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยที่รับผิดชอบ

กระทรวงอุตสาหกรรม ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพผู้รับผิดชอบแผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป จะต้องนำเอาแผนแม่บทย่อยดังกล่าวมาศึกษาเพื่อทำความเข้าใจว่าเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาเกษตรแปรรูปที่วางไว้เป็นอย่างไร?

- ✓ จะพบว่าเกษตรแปรรูป เป็นปัจจัยสำคัญ 1 ใน 6 ตัวที่จะผลักดันแผนแม่บทการเกษตรให้บรรลุเป้าหมาย คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.8 (ในช่วง 2561-2565) หรือ คิดเป็นมูลค่าประมาณ 7.14 แสนล้านบาท ณ ปี 2565 อันจะส่งผลต่อเนื่องทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสูงขึ้นตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ (สำหรับปัจจัยอื่น ๆ ที่เหลืออีก 5 ตัวได้แก่ เกษตรอัตลักษณ์พื้นฐาน เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรอัจฉริยะ และระบบนิเวศน์ทางการเกษตร หากปัจจัยตัวใดไม่บรรลุเป้าหมายของตนเองก็อาจส่งผลทำให้เป้าหมายรวมของแผนแม่บทการเกษตรไม่บรรลุผลได้ ดังนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในฐานะเจ้าภาพหลักของแผนแม่บทการเกษตรจะต้องประสานเชื่อมโยงและผลักดันให้การขับเคลื่อนแผนแม่บทย่อยภายใต้แผนแม่บทการเกษตรทุกด้านเป็นไปอย่างบรรลุเป้าหมาย)

แผนภูมิแสดงการถ่ายทอดเป้าหมายลงสู่การปฏิบัติ กรณีแผนแม่บทฯ ประเด็น (3) การเกษตร

ตัวอย่าง : แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (3) การเกษตร

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

เป้าหมาย

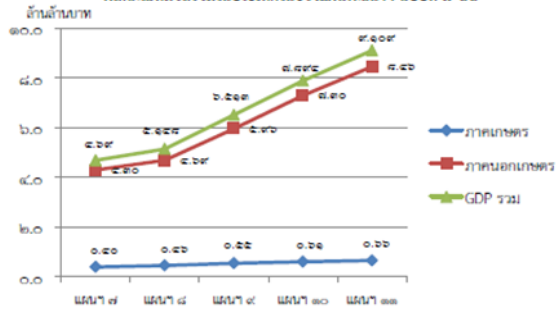
1. ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
2. ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

แผนแม่บทฯ ประเด็น (3) การเกษตร

สถานการณ์

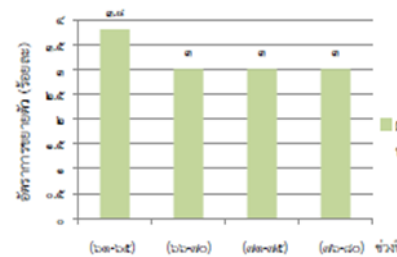
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ ๙-๑๑

เป้าหมาย

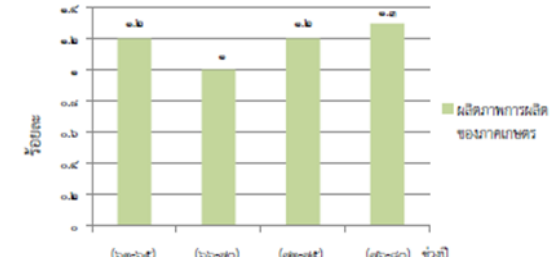
1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร (เฉลี่ยร้อยละ)			
(ปี 61 - 65)	(ปี 66 - 70)	(ปี 71 - 75)	(ปี 76 - 80)
ขยายตัวร้อยละ 3.8	ขยายตัวร้อยละ 3.0	ขยายตัวร้อยละ 3.0	ขยายตัวร้อยละ 3.0

2. ผลิตภัณฑ์ของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น

อัตราผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร (เฉลี่ยร้อยละ)			
(ปี 61 - 65)	(ปี 66 - 70)	(ปี 71 - 75)	(ปี 76 - 80)
เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2	เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.0	เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2	เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3

แผนแม่บทย่อย ประเด็น (3) การเกษตร

- 3.1 เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
- 3.2 เกษตรปลอดภัย
- 3.3 เกษตรชีวภาพ

3.4 เกษตรแปรรูป

3.5 เกษตรอัจฉริยะ

3.6 การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

- ✓ ในส่วนของแผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป จะพบว่าได้วางหลักการและแนวทางการพัฒนาไว้ กล่าวคือ เน้นการสร้างมูลค่าโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยเฉพาะการต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรแปรรูปขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

สำหรับผลิตภัณฑ์เป้าหมายสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

- (1) **อาหารอนาคต** เช่น อาหารเฉพาะต่อสุขภาพ ผลิตภัณฑ์อาหารจากชีวภาพ อาหารและวัตถุดิบเพื่อผลิตอาหารคุณภาพสูง รวมจนถึงธุรกิจเกี่ยวเนื่องเพื่อสนับสนุนนวัตกรรมอาหาร และ
- (2) **อาหารทั่วไป** เช่น อาหารพร้อมรับประทาน เครื่องดื่มสุขภาพ อาหารที่ได้รับการยกระดับด้วยการคัดแยกเกรด ไม่ว่าจะเป็นข้าวและธัญพืช ผักผลไม้ เป็นต้น ซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศควบคู่ไปกับการทำให้เกษตรกรในระดับชุมชนฐานรากและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

แผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป

- 3.4 **เกษตรแปรรูป** การสร้างมูลค่าโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรตลอดจนมีการสนับสนุนต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์(เฉลี่ยร้อยละ)			
(ปี 61 – 65) ขยายตัวร้อยละ 3	(ปี 66 – 70) ขยายตัวร้อยละ 4	(ปี 71 – 75) ขยายตัวร้อยละ 5	(ปี 76 – 80) ขยายตัวร้อยละ 6

แนวทางการพัฒนา

- 1.1 ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร...
- 1.3 สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป...
- 1.4 ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ...

- ✓ แผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูปได้วางเป้าหมายเพื่อให้สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยมีตัวชี้วัดคือ อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ และได้ระบุค่าเป้าหมายที่จะต้องบรรลุไว้ในแต่ละช่วงระยะเวลา กล่าวคือ

สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น			
อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์(เฉลี่ยร้อยละ)			
(ปี 61 – 65)	(ปี 66 – 70)	(ปี 71 – 75)	(ปี 76 – 80)
ขยายตัวร้อยละ 3*	ขยายตัวร้อยละ 4	ขยายตัวร้อยละ 5	ขยายตัวร้อยละ 6

* คิดเป็นมูลค่าประมาณ 7.04 แสนล้านบาท ณ ปี 2565

- ✓ ตามหลักของความสัมพันธเชิงเหตุผล หากไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทย่อย กล่าวคือ ไม่สามารถผลักดันให้มูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้นได้ร้อยละ 3 ต่อปีโดยเฉลี่ย (ในช่วงปี 2561-2565) หรือได้ยอดต่ำกว่า 7.04 แสนล้านบาท ในปี 2565 (Y1) ก็อาจจะส่งผลกระทบทำให้เป้าหมายตามแผนแม่บทการเกษตร คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้นน้อยกว่าร้อยละ 3.8 หรือมีมูลค่าไม่ถึง 7.14 แสนล้านบาทใน ปี 2565 (Y2) รวมทั้งส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันตามยุทธศาสตร์ชาติ (Z)

ขั้นตอนที่ 2 – วิเคราะห์สถานการณ์ และตัวแสดงที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงอุตสาหกรรมในฐานะเจ้าภาพจะต้องเชิญหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทั้งหมด รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ (stakeholders) เช่น ผู้ประกอบการภาคเอกชน มาร่วมกันประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นและวิเคราะห์สถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (ตามฐานข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2562 หรือเท่าที่มีข้อมูลล่าสุด) เปรียบเทียบกับเป้าหมาย ดังนี้ :

- ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศสาขาเกษตรที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นมาก - น้อยเพียงใด?
- มีระยะห่างจากเป้าหมายที่กำหนดไว้มาก-น้อยเพียงใด?

ตรวจสอบสถานะแดง-ส้ม-เหลือง-เขียว ได้ในระบบ eMENSCR : <https://emenscr.nesdb.go.th/dashboard/index.html>

หรือ Scan QR-code ที่ปรากฏ

- โอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายมีมาก-น้อยเพียงใด?
- ความเสี่ยงหรืออุปสรรคคืออะไรและจะแก้ไขได้อย่างไร?

<https://emenscr.nesdb.go.th/dashboard/index.html>

หน่วยงานเจ้าภาพหลักอาจอาศัยวิธีการวิเคราะห์ภารกิจหรือกิจกรรมแยกตามห่วงโซ่คุณค่า (value chains) ตั้งแต่ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ ดังนี้

ลำดับ	กระบวนการ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
ต้นน้ำ	■ การวิเคราะห์ความต้องการของตลาด - ฐานข้อมูลภายในประเทศ ต่างประเทศ Demand & Supply	กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตร
	■ การพัฒนาวัตถุดิบ - ปรับปรุงการผลิต ลดต้นทุน คุณภาพ Smart Farmer มาตรฐาน GAP	กระทรวงเกษตร
กลางน้ำ	■ การผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์ - การวิจัยและพัฒนา Smart SME แหล่งเงินทุน มาตรฐาน – GMP HACCP HALAL	กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงอุดมศึกษาฯ กระทรวงสาธารณสุข
ปลายน้ำ	■ การตลาด/ส่งเสริมการขาย - Branding ช่องทางการจัดจำหน่ายOnline/Offline ขนส่งและ Logistics	กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงดิจิทัลฯ

การวิเคราะห์ดังกล่าวนี้จะช่วยให้สามารถแยกแยะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภารกิจ/กิจกรรมที่จะต้องดำเนินการได้อย่างชัดเจน เกิดบูรณาการเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ตลอดจนมีความเป็นระบบที่สมบูรณ์มากขึ้น รวมทั้งยังสามารถวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งของแต่ละส่วนตามห่วงโซ่คุณค่าเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

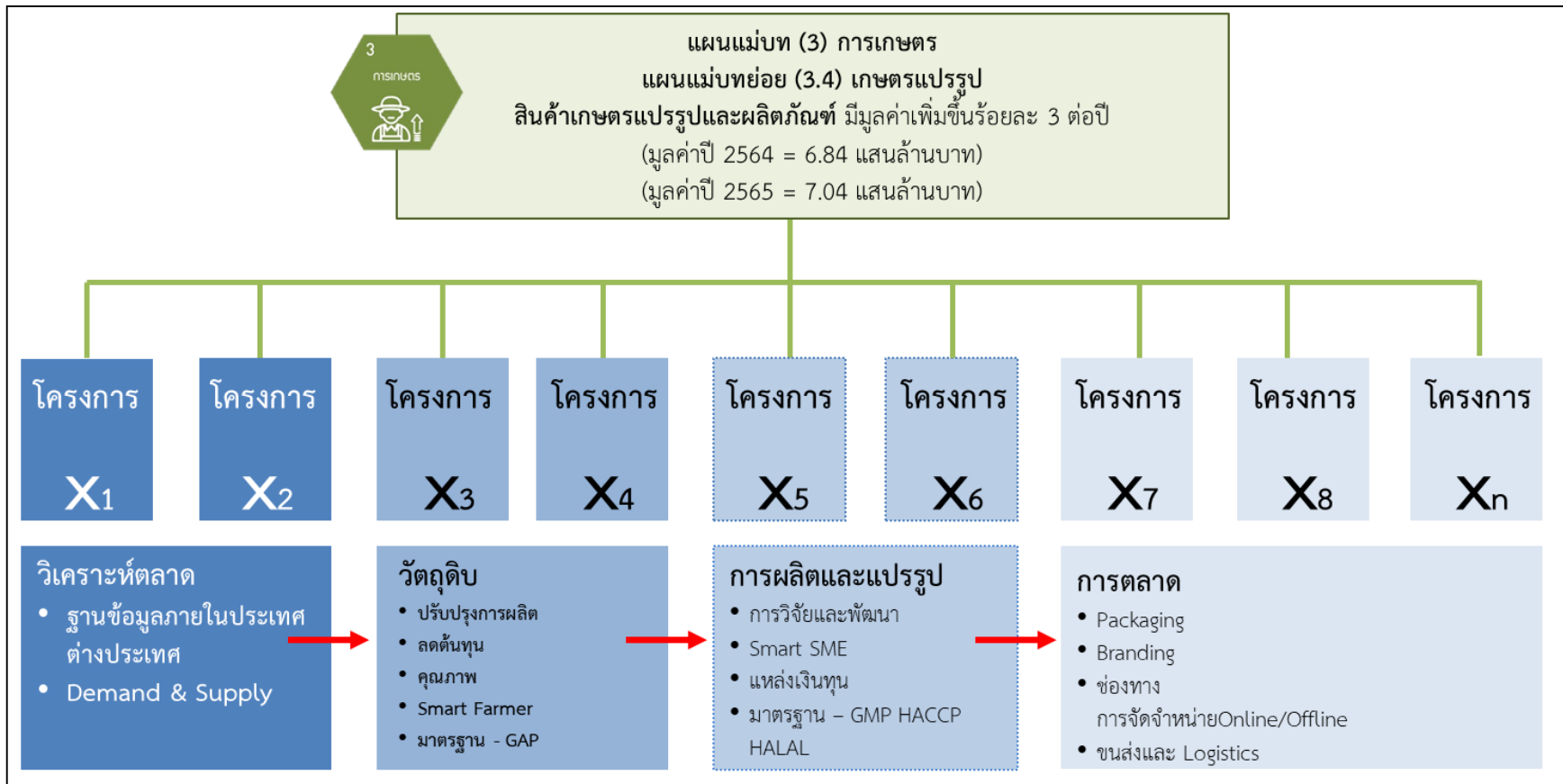

ขั้นตอนที่ 3 – วางแผนโครงการเพื่อตอบโจทย์เป้าหมายของแผนแม่บท

หน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาภารกิจงานในส่วนที่ตนเองจะต้องดำเนินการเพื่อตอบโจทย์เป้าหมายของแผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป กล่าวคือ ผลักดันให้มูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้นได้ร้อยละ 3 ต่อปีโดยเฉลี่ย (ในช่วงระยะปี 2561-2565) หรือได้ยอดมูลค่าประมาณ 7.04 แสนล้านบาท ในปี 2565

ดังนั้น บรรดาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องช่วยกันคิดว่าทำอะไรบ้างตั้งแต่ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการของแต่ละหน่วยงาน* อันประกอบด้วยโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูปในช่วงระยะสองปีข้างหน้า หรือปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - พ.ศ. 2565 เพื่อขอรับการสนับสนุนตามขั้นตอนต่อไป

*แผนปฏิบัติการของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งอาจประกอบด้วยจำนวนหลายโครงการและสนับสนุนมากกว่าหนึ่งแผนแม่บท/แผนแม่บทย่อยก็ได้ ตัวอย่างเช่น แผนปฏิบัติการของกระทรวงอุตสาหกรรม ประกอบด้วยโครงการบางส่วนที่รองรับแผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป รวมทั้ง โครงการอื่น ๆ ที่รองรับแผนแม่บทย่อยอุตสาหกรรมชีวภาพ เป็นต้น

ตัวอย่าง

- ในส่วนของการพัฒนาวัตถุดิบ กระทรวงเกษตรก็อาจจะเสนอโครงการพัฒนาระบบข้อมูลข้าวอัจฉริยะ โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) โครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี เป็นต้น
- ในส่วนของการผลิตและแปรรูป กระทรวงอุตสาหกรรมก็อาจจะเสนอโครงการโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง เป็นต้น
- ในส่วนของการตลาดและการขาย กระทรวงพาณิชย์ก็อาจจะเสนอโครงการโครงการสร้างเครือข่ายและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อผลักดันมูลค่าเพิ่มภาค การผลิต การค้า และการลงทุน เป็นต้น

ตามหลักของความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ข้อเสนอโครงการของหน่วยงานต่างๆ ดังกล่าวนี้อาจก่อให้เกิดผลผลิตบางประการ (X1, X2, X3, X4, ... Xn) ทั้งนี้ ผลผลิตรวมจะทำให้เกิดผลลัพธ์ (Y2) ตามเป้าหมายของแผนแม่บทย่อยที่วางไว้ และจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ติดตามมา (Y1) ตามเป้าหมายของแผนแม่บทที่วางไว้ต่อไป

ในการดำเนินโครงการต่างๆ ภายใต้แผนแม่บทเกษตรแปรรูปจะก่อให้เกิดผลผลิตบางประการ ตัวอย่างเช่น

- โครงการนักรบพันธุ์ใหม่ของกระทรวงอุตสาหกรรม จะทำให้ SME ให้มีศักยภาพในการแข่งขันด้วย R&D เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า 30 ราย
- โครงการ Food Innopolis ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) จะทำให้มีห้องปฏิบัติการ Future Food Lab อย่างน้อย 4 แห่ง พร้อมรองรับนวัตกรรมอาหาร
- โครงการ Food Tech Startup ของกระทรวงดิจิทัลฯ จะช่วยสร้างผู้ประกอบการสมัยใหม่ได้ไม่ต่ำกว่า 100 ราย
- โครงการ Food Expo ของกระทรวงพาณิชย์ แสดงสินค้าจำนวน 2 ครั้งและคาดว่าจะก่อให้เกิดรายได้ 0.17 ล้านบาท

ผลผลิตรวมของโครงการต่างๆ ดังกล่าวนี้อาจส่งผลต่อเนื่องทำให้เกิดผลลัพธ์อันเป็นเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป กล่าวคือ สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าสูงขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 3 (ในช่วงระยะปี 2561-2565) หรือได้ยอดมูลค่าประมาณ 7.04 แสนล้านบาท ในปี 2565 และนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ติดตามมาอันเป็นเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการเกษตร กล่าวคือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.8 หรือมีมูลค่าประมาณ 7.14 แสนล้านบาทใน ปี 2565 ตามยุทธศาสตร์การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว หน่วยงานเจ้าภาพหลักก็จะนำโครงการของหน่วยงานต่างๆ ทั้งหมด (ครอบคลุมลำดับตั้งแต่ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ) มารวมเข้ากันเป็นชุดโครงการภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป อันจะช่วยทำให้เห็นภาพรวมในเชิงบูรณาการทั้งหมดของการขับเคลื่อนแผนแม่บทย่อยดังกล่าวว่าจะต้องใช้ทรัพยากรและสรรพกำลัง (efforts) มากน้อยเพียงใดจึงจะบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

ข้อควรระวัง:

หากไม่มีการวิเคราะห์ดังกล่าวอย่างจริงจังและรอบคอบก็อาจทำให้การวางแผนปฏิบัติการของหน่วยงานต่าง ๆ เกิดลักษณะของต่างคนต่างทำ ซ้ำซ้อนสิ้นเปลือง หรืออาจมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดการขาดความเชื่อมโยง (missing links) ขึ้น ตัวอย่างเช่น แผนปฏิบัติการอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารของกระทรวงอุตสาหกรรมก็อาจจะเสนอโครงการที่มุ่งเน้นเฉพาะในเรื่องของการวิจัยและพัฒนา Smart SME แหล่งเงินทุน และการควบคุมมาตรฐานการผลิตต่างๆ (GMP/ HACCP/ HALAL) เท่านั้น โดยอาจจะไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการวิเคราะห์ความต้องการของตลาด การพัฒนาวัตถุดิบเพื่อเข้ามาเป็นปัจจัยการผลิต และช่องทางการตลาด เป็นต้น

ในขั้นตอนดังกล่าวนี้ สศช. และ สงป. รวมทั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ จะเข้ามาร่วมพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของโครงการ เพื่อให้มั่นใจว่าโครงการของหน่วยงานต่างๆ มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำ รวมทั้งผลผลิตของแต่ละโครงการมีความเหมาะสมผลและสามารถก่อให้เกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายของแผนแม่บทย่อยที่วางไว้ได้อย่างแท้จริง ตลอดจนไม่มีโครงการหรือกิจกรรมใดที่ขาดหายไป (missing links) จนทำให้ไม่ได้รับผลลัพธ์ตามที่ต้องการ

ตัวอย่างชุดโครงการของแผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป

แผนแม่บทการเกษตร (3)

เป้าหมาย: ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.8 (มูลค่าประมาณ 7.14 แสนล้านบาท ณ ปี 2565)

หน่วยงานเจ้าภาพ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนแม่บทย่อยเกษตรแปรรูป

(3.4)

เป้าหมาย: สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0

(มูลค่าประมาณ 7.04 แสนล้านบาท ณ ปี 2565)

หน่วยงานเจ้าภาพ: กระทรวงอุตสาหกรรม

โครงการ	งบประมาณปี (ล้านบาท)		หน่วยงานรับผิดชอบ
	ปี 2564	ปี 2565	
1. โครงการบริหารจัดการเมืองนวัตกรรมอาหาร (Food Innopolis)	362	380	กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม
2. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารและบรรจุภัณฑ์อาหารสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมหมู่บ้านอาหารสร้างสรรค์ (Creative Food Village) ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน	35	35	สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สถาบันอาหาร)
3. โครงการสร้างห่วงโซ่คุณค่าใหม่โดยอาศัยนวัตกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	20	20	สำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
4. โครงการนวัตกรรมอาหารสำหรับผู้สูงอายุ	10	100	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
5. โครงการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมและนวัตกรรมอาหารปลอดภัย	45	20	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
6.			
7.			

ภาคผนวก:

หน่วยงานเจ้าภาพของแผนแม่บท ตามมติ ครม. วันที่ 3 ธ.ค. 62

	เจ้าภาพแผนแม่บท	เจ้าภาพเป้าหมาย แผนแม่บท	เจ้าภาพเป้าหมายแผนแม่บทย่อย
1 ความมั่นคง			
2 การต่างประเทศ			
3 การเกษตร			
4 อุตสาหกรรม และพลังงานทดแทน	 	 	
5 การก่อภัย			
6 น้ำและนิคมอุตสาหกรรม		 	
7 โครงสร้างพื้นฐาน และพลังงาน			
8 พลังงาน และการจัดการ ของเสียอันตราย	สสว» 	สสว» 	
9 เขตเศรษฐกิจ พิเศษ			
10 การวิจัย นวัตกรรม			
11 การควบคุม คุณภาพ			

ภาคผนวก:

หน่วยงานเจ้าภาพของแผนแม่บท ตามมติ ครม. วันที่ 3 ธ.ค. 62 (ต่อ)

	เจ้าภาพแผนแม่บท	เจ้าภาพเป้าหมาย แผนแม่บท	เจ้าภาพเป้าหมายแผนแม่บทย่อย
12 การพัฒนากำลังคน			
13 การส่งเสริม เทคโนโลยีระดับสูง			
14 วิทยาศาสตร์การกีฬา			
15 พลังงานสีเขียว			
16 เศรษฐกิจฐานราก			
17 ระบบสุขภาพ และวิถีชีวิตที่ดีขึ้น			
18 การเติบโตอย่างมี คุณภาพ			
19 การเปลี่ยนผ่าน สู่สังคมดิจิทัล			
20 การขยายโอกาส และสร้างนวัตกรรม			
21 การส่งเสริมและ พัฒนาศักยภาพ ของบุคลากร			
22 การนำ เทคโนโลยีมา ใช้ประโยชน์			
23 การวิจัยและ นวัตกรรม			

การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ เป้าหมายระดับประเด็น และเป้าหมายระดับแผนย่อย

ประเด็น 3. การเกษตร

หน่วยงานเจ้าภาพ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เป้าหมาย: ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น

ผลิภาพการผลิตของเกษตรเพิ่มขึ้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนย่อย

เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	เกษตรปลอดภัย	เกษตรชีวภาพ	เกษตรแปรรูป	เกษตรอัจฉริยะ	การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
จ.3 เป้าหมายของแผนย่อย					
สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ผลผลิตเกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งในทุกตำบลเพิ่มขึ้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น กระทรวงอุตสาหกรรม	สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์